

PATVIRTINTA

VšĮ Šakių pirminės asmens sveikatos priežiūros centro
Direktorės

2025 m. balandžio 4 d. įsakymu Nr. V- 39

**VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS ŠAKIŲ PIRMINĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS CENTRO
ATSISAKYMO TEIKTI ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS
PASLAUGAS TVARKOS APRAŠAS**

I. BENDROSIOŠ NUOSTATOS

1. Viešosios įstaigos Šakių pirminės sveikatos priežiūros centro atsisakymo teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas tvarkos aprašas (toliau – tvarkos aprašas) nustato atsisakymo teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas pagrindus bei tvarką.

2. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo statymo 12 straipsnio 8 ir 9 dalimis.

3. Pacientas privalo pagarbiai ir deramai elgtis su visais sveikatos priežiūros įstaigos darbuotojais ir kitais pacientais.

4. Pacientui gali būti atsisakoma teikti paslaugas arba paslaugų teikimas gali būti nutraukiamas šiais atvejais:

4.1. jeigu paciento veiksmai kelia grėsmę sveikatos priežiūros specialisto, kito darbuotojo ir (ar) kitų pacientų sveikatai ar gyvybei;

4.2. jeigu pacientas nederamu ir nepagarbiu elgsiu (toliau — nederamas elgesys) žemina sveikatos priežiūros specialisto garbę ir orumą ir tai trukdo teikti kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas jam ir (ar) kitiems pacientams.

4.3. Gydytojas gali atsisakyti gydyti pacientą, jei tai prieštarauja gydytojo profesinės etikos principams, jei pacientas nevykdo savo pareigų, tuo sukeldamas grėsmę savo ir kitų pacientų sveikatai ir gyvybei, arba trukdo jiems gauti kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas. Gydytojas negali atsisakyti gydyti paciento, kai turi būti teikiama būtinoji medicinos pagalba.

5. Kai teikiama būtinoji medicinos pagalba, nepradėti teikti paslaugų arba sustabdyti teikimą galima tik tuo atveju, kai pacientas savo veiksmais kelia grėsmę sveikatos priežiūros specialisto, kito darbuotojo ir (ar) kitų pacientų sveikatai ar gyvybei ir kai yra išnaudotos visos galimybės grėsmei pašalinti arba kai tokių galimybių nėra. Pašalinus grėsmę arba jai išnykus, būtinoji medicinos pagalba pradedama teikti arba tęsiama nedelsiant.

**II. ATSISAKYMO TEIKTI ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGAS IR
NUTRAUKIMO SĄLYGOS (APLINKYBĖS)**

6. Paciento nederamo elgesio, žeminančio sveikatos priežiūros specialisto garbę ir orumą, ir (arba) trukdančio teikti kokybiškas paslaugas jam pačiam ir kitiems pacientams, atpažinimo kriterijai (požymiai):

6.1. fizinį skausmą sukeliantys paciento veiksmai (sugriebimas už rankos, pastūmimas, sudavimas, spyrimas ir kt.);

6.2. nepriimtinas ar nepageidaujamas paciento fizinis kontaktas (prisilietimas, glostymas, plekštelėjimas, grybštelėjimas ir kt.), siekimas prisiliesti (apkabinti, prisitraukti arčiau ir kt.) ar tokio fizinio kontakto reikalavimas;

6.3. paciento žeminančių žodžių ar gestų, nukreiptų prieš sveikatos priežiūros specialisto ar kito darbuotojo savivertę ir savijautą, naudojimas;

6.4. tiesioginiai arba netiesioginiai grasinimai, gąsdinimai, nepagrįsti kaltinimai, kurie sukelia neigiamas emocijas ar prastą savijautą;

6.5. sveikatos priežiūros specialisto ar kito darbuotojo žeminimas, siekiant sumenkinti pasitikėjimą savimi, išjuokti ar pašiepti išvaizdą, statusą ar elgesį, įžeisti garbę ir orumą, įskaudinti;

6.6. paciento veiksmai, kuriais siekiama paveikti sveikatos priežiūros specialistą atlikti darbus arba suteikti paslaugas, nesusijusias su sveikatos priežiūros specialisto kompetencijomis ir (arba) vykdomosiomis funkcijomis;

6.7. kiti nepriimtini, bauginantys, žeminantys ar įžeidžiantys paciento veiksmai, trukdantys jam pačiam ar kitiems pacientams gauti kokybiškas paslaugas.

7. Paciento elgesio, keliančio grėsmę asmens (sveikatos priežiūros specialisto, kito darbuotojo, paciento) sveikatai ir gyvybei, atpažinimo kriterijai:

7.1. pacientas nereaguoja į sveikatos priežiūros specialisto ar kito darbuotojo nurodymus, yra įniršęs, įsitempęs, pasirengęs pulti;

7.2. pacientas grasina suduoti, susidoroti, užmušti ir pan.;

7.3. pacientas rankoje turi ginklą, peilį ar bet koki daiktą, kuris gali būti panaudotas kaip ginklas;

7.4. pacientas blaškosi, mojuoja rankomis, bėgioja, šaukia, spardosi. mēto daiktus ar pan., tuo sukeldamas pavojų sau ir (ar) kitiems.

8. Atsisakymo teikti paslaugas ar paslaugų teikimo nutraukimo sąlygos:

8.1. pacientui neteikiama ir nėra reikalinga būtinoji medicinos pagalba;

8.2. paciento nederamas elgesys nėra nulemtas jo sveikatos būklės;

8.3. pacientas nekeičia savo elgesio po prašymo nutraukti nederamą elgesį ir elgtis deramai bei pagarbiai;

8.4. pacientas nenutraukia savo nederamo elgesio po įspėjimo dėl paslaugų teikimo nutraukimo.

III. SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SPECIALISTO VEIKSMAI

9. Pagal Tvarkos aprašo 6 ir 7 punktus paslaugų teikimo metu identifikavus nederamą paciento elgesį ar paciento veiksmus, keliančius grėsmę sveikatai ar gyvybei, atliekami šie veiksmai:

9.1. Jei paciento elgesys kelia grėsmę, sveikatos priežiūros specialistas nepradeda teikti arba sustabdo paslaugų teikimą ir šalina grėsmę. Specialistas kviečia į pagalbą kitus sveikatos priežiūros specialistus, darbuotojus ir (ar) policiją, atsižvelgiant į poreikį ir galimybes,

9.2. Pašalinus grėsmę, tačiau išliekant paciento nederamam elgesiui, sveikatos priežiūros specialistas įvertina paciento atvykimo (siuntimo) aplinkybes bei sveikatos būklę ir priima sprendimą dėl paslaugų teikimo, vadovaudamasis toliau aprašyta veiksmų seka.

9.3. Jei paciento nederamas elgesys nekelia grėsmės arba grėsmė pašalinta, atliekami šie veiksmai:

9.3.1. jei paciento nederamą elgesį lėmė jo sveikatos būkle ir (ar) pacientui reikalinga būtinoji medicinos pagalba, pacientui nedelsiant teikiamos arba tęsiamos reikiamos paslaugos;

9.3.2. jei paciento nederamas elgesys nėra nulemtas jo sveikatos būklės ir (ar) nėra būtinosios medicinos pagalbos poreikio:

9.3.2.1. paciento paprašoma nutraukti nederamą elgesį;

9.3.2.2. jei po prašymo pacientas nutraukia nederamą elgesį, jam teikiamos paslaugos;

9.3.2.3. jei po prašymo pacientas nenutraukia nederamo elgesio, jis įspėjamas, kad paslaugų teikimas dėl nederamo elgesio bus nutrauktas;

9.3.2.4. jei po įspėjimo pacientas nenutraukia nederamo elgesio, jis informuojamas, kad paslaugų teikimas yra nutraukiamas. Pacientas informuojamas, kad norėdamas gauti asmens sveikatos priežiūros paslaugas turi registruotis iš naujo teisės aktų nustatyta tvarka, arba kreiptis į kitą gydymo įstaigą.

9.4. Nutraukus paslaugų teikimą dėl nederamo ar grėsmę keliančio paciento elgesio, sveikatos priežiūros specialistas atitinkamuose medicinos dokumentuose (forma F025 „Ambulatorinė asmens sveikatos istorija“, 027/a „Medicinos dokumentų išrašas“) įrašo „Paslaugas atsisakyta teikti vadovaujantis Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 12 straipsnio 9 dalimi“ arba ir registruoja nepageidaujamą įvykį vadovaudamasis įstaigos patvirtinta tvarka, detalai aprašydamas paciento nederamą elgesį, ir ne vėliau kaip per 1 darbo dieną žodžiu informuoja direktorių.

9.5. Atsisakius teikti paslaugas arba nutraukus teikimą, sveikatos priežiūros specialistas ar kitas darbuotojas pacientui nurodo išvykti iš paslaugų teikimo vietos. Jei pacientas atsisako išvykti, kviečiama policija. Pacientas informuojamas apie policijos pareigūnų iškvietimą.

9.6. Apie paslaugų teikimo nutraukimą dėl nederamo ir (ar) grėsmę keliančio paciento elgesio nedelsiant informuoja direktorių.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

10. Tvarkos aprašas taikomas visuose įstaigos veiklos adresuose.

11. Pacientas manydamas, kad dėl atsisakymo teikti jam paslaugas, paslaugų teikimo sustabdymo ar nutraukimo buvo pažeistos jo teisės, turi teisę pateikti skundą Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatyme nustatyta tvarka.